

Paphiopedilum dianthum on *Pardalopetalum*-sektioon kuuluva venuksenkenkä. Sen kotiseudun monsuuni-ilmastosta luodaan suuret lämpötilojen ja sateiden vaihtelut.

Teksti ja kuva ARI MATIKKA

siköissä. Sitä on satunnaisesti löydetty myös alemmalla, 600–700 metrin korkeudelta. Kasvutavaltaan laji on litofyytti, harvemmin humusepifyytti. Vaikka kyseessä ovat pitkälle rapautuneet kalkkikivikalliot, kivenkoloihin kertyneen karikkeen pH-luvuksi on mitattu 7,5–7,8.

P. dianthum on rotevarakenteinen ja koviin oloihin sopeutunut. Sen lehtiä voi verrata paksuudeltaan perhosorkkideiden lehtiin, mikä kertoo sademäärien voimakkaista vaihteluista. Luonnossa kuiva ja viileä talvi alkaa lokakuusta, jolloin lämpötila vaihtelee 11 ja 16 asteen välillä. Helmi–maaliskuussa puhaltavat koillistuulet tuovat kosteutta. Kostein ja lämpimin aika ajoittuu kesäsyyskuulle, jolloin sataa runsaasti ja lämpö nousee 20–25, jopa 30–35 asteeseen. Lämpö heilahtelee sekä vuorokausittain että vuodenaikojen mukaan. Vuotuinen sademäärä on 1500–2000 mm. Kukinta ajoittuu sateen vähetessä syksyyn, sen jälkeen kasvi lepää sydäntalvella kolmisen kuukautta.

Osa kasvupaikan sammaleen peittämisestä puista pudottaa lehtensä talvella. Lehdiltään yksiväristen venuksenkenkien ajatellaan usein tarvitsevan melko paljon valoa, mutta tämä laji voi menestyä syvässäkin varjossa. Täplittäinen puiden luoma varjo kuvaa tyyppillistä valon tarjontaa.

Oma kasvini

Sain *P. dianthum*in yhteistilauksessa 2010, jolloin siinä oli yksi verso ja sen tyveltä kasvavassa uusi. Nyt versoja on 5. Kasvi on kukkinut kahdesti. Viime syksynä kasvoi kaksi kukintavalmista versoa, joista toisen kukintovarren tuhosin jättämällä siihen kasteluvettä. Toiseen kasvoi neljä kukkaa, näistä viimeinen sinnittelee varressaan vielä neljä kuukautta myöhemmin.

Kasvualusta näyttää koostuvan keskikarkeasta kaarnasta, enkä ole sitä vielä vaihtanut. Kasvin kokoon nähden pieni ruukku lienee sopiva. Lannoitteena olen käyttänyt Akernen Rain Mixiä. Talven kastelua olen ymmärtänyt vähentää. Kasvi on talvehtinut kellarin lattialla, jossa se on saanut tyytyä muihin orkideoihini verraten kaikkein pienimpään valomäärään. Kesät se on ollut ulkona joko varjossa tai pienen kasvihuoneeni lattialla.

*P. dianthum*ia ei voi luonnehtia herkistelijäksi, vaan se on sopeutunut karuihin oloihin ja sietää ronskia hoitoa. ■

KIRJALLISUUTTA

Leonid Averyanov, Phillip Cribb, Phan Ke Loc, Nguyen Hiep 2003: *Slipper Orchids of Vietnam*

Paphiopedilum dianthum

Laji löydettiin 1894 Kiinan Yunnanin maakunnasta, T. Tang ja F.T. Wang kuvasivat sen 1940. Sitä pidettiin pitkään vain Kiinassa kasvavana, vasta 2000-luvun alussa se löydettiin myös Vietnamin pohjoisosasta.

Kuvaus

*P. dianthum*in jäykät lehdet ovat tasaisen tumman vihreät, alta hieman vaaleammat. Lehtien leveys on 2–5 cm ja pituus 20–30 cm, mutta ne voivat kasvaa jopa puolimetrisiksi. Versoon kasvaa 4–6 lehteä, niiden

keskeltä nousevan taipuisan kukintovarren korkeus on 30–80 cm. Lajia aikoinaan kuvattaessa herbaarionäytteessä on ollut kaksi kukkaa, joiden mukaan kasvi sai nimensä (lat. dianthum = kaksikukkainen). Kukkia kuitenkin on tavallisesti enemmän, jopa 5. Ne ovat vahamaisia, niiden halkaisija on 12–15 cm.

Kasvuolot

P. dianthum kasvaa jyrkillä kalliorinteillä 1000–1400 metrin korkeudella sammaleisissa ja kosteissa tammi- ja laakeripuomet-